Rahoitusmarkkina- ja tilasto-
osasto

SP 34/C11.2/2018

14.6.2018

Julkinen

Asiantuntijalausunto talousvaliokunnalle komission tiedonannosta Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan keskuspankille liittyen omaisuudenhoitoyhtiöihin (E 36/2018 vp)

Valtioneuvoston E-kirjelmä (E 36/2018 vp) komission tiedonannosta liittyen suunnitelmaan omaisuudenhoitoyhtiöistä on keskeisiltä osiltaan kannatettava.

Komission suunnitelma sisältää käytännön ohjeita ja suosituksia, joiden avulla jäsenvaltio voi halutessaan perustaa omaisuudenhoitoyhtiöitä rikkomatta kuitenkaan EU:n pankki- ja valtiontukisääntöjä. Komission ohjeet ja suositukset perustuvat parhaisiin käytäntöihin. Ne käsittelevät mm. omaisuudenhoitoyhtiöön siirrettäviä eriä, erien arvostamista, tarvittavia tietoja, erien perintää ja myyntiä sekä omaisuudenhoitoyhtiön mandaattia, hallinnointia, perustamista ja toimintaa. Suunnitelma ei sido jäsenvaltioita.

Mahdollisuus perustaa omaisuudenhoitoyhtiöitä edistää osaltaan kriisin aikana syntyneiden hoitamattomien lainojen vähentämistä. Suomen Pankki pitää tärkeänä, että finanssikriisin aikana syntyneitä järjestämättömien saamisten määrää vähennetään edelleen. Riskien vähentäminen on tärkeää, jotta pankkiunioni voidaan viimeistellä. Pankkiunionin loppuunsaattaminen on rahoitusvakauden kannalta keskeinen asia.

Vaikka markkinaratkaisujen tulisi olla ensisijaisia hoitamattomien lainojen ratkaisemiseksi, on tärkeää, että järjestämättömien saamisten ongelmanratkaisuun on käytettävissä useampia toimintamalleja. Kansallisen varallisuudenhoitoyhtiön hyödyt voivat olla merkittäviä. Yhtiöt voivat tarjota merkittäviä skaalaetuja verrattuna yksittäisiin pankkikohtaisiin toimiin. Yhtiöiden käytössä on usein enemmän resursseja, jotka voidaan keskittää vain varallisuuserien alasajoon ja hallinnointiin. Lisäksi varallisuudenhoitoyhtiön ei tarvitse tehdä välittömiä myyntipäätöksiä, vaan se voi pankkeja pidempään odottaa vakuusarvojen toipumista. Hoitamattomista lainoista kertyvät tappiot kirjataan yleensä välittömästi pankkien taseisiin, kun varallisuuserät siirretään omaisuudenhoitoyhtiöön.

Varallisuudenhoitoyhtiöt voivat kuitenkin vaatia ulkopuolista rahoitusta, mutta taakkaa voidaan jakaa yksityisen sektorin kanssa. Jotta hoitamattomien lainojen määrää voidaan mahdollisimman tehokkaasti pienentää, kriisin ajalta periytyviä ongelmia tulisi voida hoitaa kansallisin varoin ja

komission antamien suuntaviivojen puitteissa. Erityisesti kriisiajan poikkeusoloihin liittyviä ja pankkisääntelyyn kohdistuvia siirtymäsäännöksiä ei tulisi lyhyellä aikavälillä poistaa. Ne mahdollistavat järjestämättömien saatavien arvon alaskirjauksen tasolle, jolla sekä omaisuudenhoitoyhtiöiden perustaminen että markkinaperusteiset ratkaisut (esimerkiksi lainaerien myynti sijoittajille) olisivat mahdollisia. Pidemmän aikavälin tavoitteena on siirtymäsäännöksistä luopuminen, mutta riittävää siirtymäaikaa noudattaen.

Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) mukaan EU:n pankeilla oli taseissaan vuoden 2017 lopussa 797 mrd. euron edestä järjestämättömiä lainoja, mikä keskimäärin noin 4 % koko pankkien yhteenlasketusta lainakannasta. Järjestämättömien lainojen määrä vaihtelee kuitenkin edelleen merkittävästi maittain. Kreikassa järjestämättömiä saamisia oli 45 % pankkien lainakannasta ja Kyproksella 39 %. Vastaavat luvut olivat Portugalissa 15 %, Italiassa 11 %, Irlannissa 10 %. Vuoden 2017 aikana pankkien järjestämättömät lainat kuitenkin vähenivät lähes 120 mrd. eurolla, eli noin 13 %. Eniten järjestämättömien lainojen määrä väheni Italiassa, 62 mrd. euroa eli noin lähes 25 %.